

9. Sınıf Türk Edebiyatı Nazım Biçimleri ve Türleri Testi Çöz 2

1. Divan edebiyatı, Arap ve Fars edebiyatlarından alınan nazım şekilleriyle oluşturulmuştur. Ancak az da olsa bu edebiyata Türklerin kazandırdığı bazı nazım şekilleri de girmiştir. Nedim'in öncülüğünü yaptığı ----- ve Kadı Burhanettin'in özel bir aruz kalıbıyla yazdığı ----- işte bize ait olan türlerdir.

Yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) gazel – şarkı
B) şarkı – tuyuğ
C) kaside – gazel
D) rubai – mesnevi
E) tuyuğ – mesnevi

Cevap : B

2. **Halk edebiyatında “taşlama” denilen türün Divan edebiyatındaki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Mersiye
B) Fahriye
C) Methiye
D) Hicviye
E) Koçaklama

Cevap : B

3. Oklar uçup gider şahinler gibi
Mert de aşır gider aslanlar gibi
Kılıçlar oynaşır ceylanlar gibi
Kesilir mi başlar meydan içinde
Bu dördlük, aşağıdaki nazım türlerinden hangisine örnektir?

- A) Destan
B) Güzelleme
C) Ağıt
D) Taşlama
E) Koçaklama

Cevap : B

4. Dadaloğlu, konargöçer halkı yerleşik hayata geçirmek için çabalayan, padişaha başkaldırmasıyla ünlü halk şairidir. “Ferman padişahın, dağlar bizimdir” dizesi de hemen herkesin aklında yer eden, onun kavgacı ruhunu ispatlayan, onunla özdeşleşen şiirinden bir parçadır.

Dadaloğlu’nun sözü edilen ünlü dizesi aşağıdaki nazım türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Koçaklama
C) Devriye
B) Nefes
D) Taşlama
E) Destan

Cevap : A

5. Divan edebiyatındaki “mersiye”nin Halk edebiyatındaki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hikaye
D) Sagu
B) Mesnevi
E) Koşma
C) Ağıt

Cevap : C

6. Divan edebiyatına Türkler tarafından kazandırılan nazım şekilleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mesnevi – şarkı
C) Şarkı – kaside
B) Tuyuğ – rubai
D) Tuyuğ – şarkı
E) Gazel – mesnevi

Cevap : C

7. I. Allah sevgisini işleyen şiirlere ilahi denir.
II. Tarikata yeni giren dervişlere tarikat adabını öğreten şiirlere nutuk denir.
III. İnsanın var oluş sürecini anlatan şiirlere devriye denir.
IV. Dini inançlarla alay ediyormuş gibi görünen şiirlere nefes denir.
V. Bektaşî şairlerin yazdığı tasavvufî şiirlere şathiye denir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve IV.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

Cevap : C

8. Uzun manzum hikâyelerin yazıldığı Divan edebiyatı nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaside B) Murabba
C) Terkib-i bent D) Gazel
E) Mesnevi

Cevap : C

9. Aşağıdakilerden hangisi rubai örneği olabilir?

- A) Dağlarda gezer oldum
Okuyup yazar oldum
Ben bir güzel uğruna
Kuruyup gazel oldum
- B) Dünyada ne ikbal ne sevgi dileriz
Hatta ne de ukbada saadet dileriz
Aşkın gül açan bülbül öten vaktinde
Yâranla tarab, yar ile sohbet dileriz
- C) Mende Mecnun'dan füzun aşıklık istidadı var
Aşık-ı sadık menem, Mecnun'un ancak adı var
- D) Ey gül-i rana seninüçün zar zar oldum yeter
Har-ı cevrinle ciğerden zahm-dar oldum yeter
Hasretinle bülbül-i şuride-kâr oldum yeter
Şeb-nem-âsâ eşk-bar-ı intizar oldum yeter
Ah-ı subhunla sabâ-veş bî karar oldum yeter
- E) Sufilere sohbet gerek
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek
Bana seni gerek seni

Cevap : B

10. Lâleyi sümbülü gülü hâr almış

Zevk u şevk ehlini âh u zâr almış
Süleyman tahtını sanki mâr almış
Gama tebdîl olmuş ülfetin çağı

**Yukarıda “koşma” nazım şeklinden alınmış dört-
lükten Halk şiirinin özelliklerinden hangisi çıkarı-
lamaz?**

- A) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
- B) Redif kullanılmıştır.
- C) Yabancı dillerin etkisinden uzak bir dil kullanılmıştır.
- D) Nazım birimi olarak dörtlük kullanılmıştır.
- E) Kafiye kullanılmıştır.

Cevap : C

- 11. Dini – Tasavvufi Halk edebiyatının en fazla benimsenmiş türüdür. Hece vezni ile yazılabildiği gibi aruz vezni ile de yazılabilir. Yedili, sekizli, on birli hece vezni ile söylenebilir. Koşmadan, konuları ve bestelenişi bakımından ayrılır. Allah'a duyulan sevgiyi anlatır. Bu parçada bahsedilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nutuk B) Semai C) Rubai
D) Devriye E) İlahi

Cevap : C

- 12. Mesnevi, her türlü konunun işlendiği bir nazım biçimidir. Her beyit kendi arasında kafiyeli olup beyit sayısı sınırsızdır. Bir şairin mesnevi alanında ustalığını kabul ettirmesi için beş mesnevi yazması şarttır. Beş mesnevisi olan şaire ----- sahibi denir. Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) tahmis B) taştir
C) müseddes D) hamse
E) nazire

Cevap : C

13.

I. Grup

II. Grup

- I. Divan edebiyatına Türkler kazandırmıştır.
- II. Mani gibi kafiyeleşir.
- III. Divan edebiyatındaki karşılığı mersiye'dir.
- IV. Öğretici niteliktedir.
- V. Kasidenin bölümüdür.

- Ağıt
- Didaktik şiir
- Nesib
- Şarkı

Yukarıda I. grupta verilen terimlerden hangisi II. grupta verilenlerden biriyle ilişkilendirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap : B